

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRAFICA.

Plan de reformas agrícolas, extracte d' una conferencia donada per D. Mariano Capdevila Pujol.

La conferencia se dividí en tres parts: 1.ª Historia de las doctrinas agrícolas.—2.ª La observació y la experiencia en agricultura.—3.ª Estacions agronómicas y laboratoris agrícolas.

De la Historia de las doctrinas agrícolas, la que 'l Sr. Capdevila dividí en tres grans períodos, á saber. 1.º desde 'ls temps antichs fins á Lavoisier (1772); 2.º desde Lavoisier fins á Liebig, (1840) á 3.º desde Liebig fins á l' época present, demostrá 'l Sr. Capdevila que l' agricultura independent de tot conexement científich, marxant sols per la via de pura observació, no ha pogut realisar cap progrés positiu; que quan la química y la fisiología han format una base científica, permetent axis l' unir la experiencia á la simple observació, los progressos agrícolas s' han anat seguint sense parar. Digné que avuy ja la observació nos ha mostrat tot lo que 's pot veure sense la experiencia, y que axis, donchs, á esta última toca ara l' instruhirnos sobre las relaciones dels fets ab sas causas inmediatas determinadas.

Apesar de que hagué d' abreviarla, aqueixa ressenya histórica sapigué 'l conferenciant ferla molt interessant,

y luego passá á explicar l' origen y formació de las *Estaciones agronómicas* y dels *Laboratoris agrícolas*. Digué que Lavoisier fou lo primer d' introduhir lo vigor dels métodos científichs en l' agricultura. Que la idea de Lavoisier fou realisada prácticament cinquanta anys mes tart (1837) per Boussingault en Bechelbronn (Alsacia), y per Lawes en Rothamsted (Inglaterra), basantse sobre l' obra mestre de Liebig. Digué que una Estació agronómica per merexer nom de tal, era la reunió de camps ó estables d' experiència á un Laboratori agrícola obert al públich, es dir, que en una instalació análoga á la de Bechelbronn ó de Rothamsted aumentada ab un laboratoris semblant al creat en Nantes (1850) per lo il-lustre Bobierre. Citá com primera Estació agronómica propiament dita la alemanya de Moekern, fundada en 1852 per Crusius de Sahlis y E. Wolf.

Doná la estadística de aquexas instalacions en los principals Estats d' Europa, havent de lamentar que en Espanya no s' hage dat un pas sério sobre tant important assumpto, confessant ab rubor ab Don Ramon Muñoz de Luna que Espanya vá á la cua de totas las naciones d' Europa en punt á producció agrícola y pecuaria, porque no practica 'ls medis que altrás naciones han adoptat per conseguir la riqueza, prosperitat é influencia que exercen en los destins del mon.

Entrant lo Sr. Capdevila en la part mes práctica de sa conferencia, exposá un plan general de organisació é instalació d' Estaciones agronómicas y Laboratoris agrícolas per Espanya y altre particular per la provincia de Barcelona, ficsant en esta una Estació agronómica propiament dita en Barcelona y un Laboratori en Vich, altre en Berga y altre en Igualada.

Parlá de las condiciones en que deurian instalarse y funcionar exos establiments, y com proba de la necessitat de la creació de Estaciones agronómicas, enumerá

los estudios principales á que las estaciones espanyolas podrian dedicarse, com son: 1.º exámen de las lleavors baix lo punt de vista de sa pureza y de sa potencia germinativa, estudis sobre las especies cereals més convenientes, sobre la possibilitat de cultivar la remolatxa sucrera, cultiu de la tófona, la patata considerada com planta industrial, millora de las rassas de bestiar, especialment del de llana, que un temps fou la riquesa d' Espanya; 1.º estudi dels pasts, lleteria, viticultura indígena y americana, etc., etc., tot açó y la formació de mapas agronómichs relatius als terrenos, 1.º estudi de las zonas agrícolas, son punts que demostren de per sí la importancia de aquestas institucions, y sens las quals, dígué 'l Sr. Capdevila, es evident que may dará 1.º agricultura espanyola un pas endavant. Altre tant dígué dels Laboratoris agrícolas, que son lo complement de las Estacions agronómicas, y senyalá los treballs especials á que 's dèdican los Laboratoris, com son análsis de terrens, de abonos, de forratjes, descobrir falsificacions, etc., etc., que en 'l extranger están dant gran resultat, essent per 1.º Estat un gasto las mes de las vegadas reproductiu lo mantenir exos establiments. Lo qual comproba ab datos estadístichs de varias naciones.

Com corolari práctic de sa Conferencia, deduhí 'l Sr. Capdevila que establiments per 1.º estil de la Granja experimental de Barcelona, no reuneixen ninguna de las condiciones imprescindibles á un establiment de sa classe, y terminá recomenant la necessitat de formar un personal verdaderament apte per dirigir las instalaciones, objecte de la Conferencia, com ademés la necessitat de que 'l propietari dexés de ser un simple rentista y 'l masover un mer observador rutinari, y que entre un y altre s' extenguen los conexements práctichs de las diversas ramas de las ciencias que forman avuy y formarán ja per sempre la única base certa dels progressos agrícolas.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Lo mildiu.

En las conferencias internacionals celebradas per lo Comité agrícola de Florencia (Italia), ab l' objecte de determinar lo tractament mes eficás contra las malalties criptogámicas del cep, s' han adoptat, respecte de la originada per lo *Peronóspora* ó *Mildiu*, las següents conclusions:

RESULTATS DELS REMEYS.—1.ª Los medicaments gaseosos empleats contra 'l *Mildiu* no han donat cap resultat útil.

2.ª Entre 'ls remeys polsosos experimentats fins avuy, los mes eficassos han sigut aquells en que hi entra 'l sulfat de coure (ca-parrosa blava.)

2.ª Las barrejas de cals y cendra, aixís com las de cals y sofre, tampoch han donat, fins ara, resultats bastant satisfactoris pera que pugan ser recomanables en la práctica.—Lo sofre ácit, empleat sol, ha produhit en alguns llochs efectes profitosos.

4.ª Entre 'ls remeys líquits, la lletada de cals, convenientment preparada y aplicada, ha omplert perfectament l' objecte; però son ús práctic y económic trova graves dificultats en molts punts.

5.ª Entre las sustancias verament eficassas, á judicar per l' éxit obtingut per tot arreu, ocupan lo primer lloch las barrejas líquidas ó solucions en que hi entra lo sulfat de coure.

ACCIÓ DELS REMEYS.—1.ª Aquesta acció es solament preventiva: per tant, ella obra impedit no mes que la invasió del *Mildiu*. Aixís, donchs, las aplicacions successivas de tals sustancias sols son eficassas en lo concepte de que prevenen las invasions futuras.

2.ª En los paratjes preferentment visitats per lo *Mildiu*, deu aplicarse lo remey en la época de la floració. Per tot arreu es precis fer aplicacions mes repetidas del remey cuan apareix ó se manifesta lo *Mildiu*, en la mida que las necessitats ho reclamin.

3.ª Los métodos d' aplicació depenen tant de la naturalesa del remey que s' emplea, com de las condicions econòmicas y de conreu de las regions vinícolas de que 's tracti, ó de la major ó menor promptitut ab que 's presenti lo mal.

SECCIÓ DE VARIETATS.

Festas de Badalona.

Ab motiu de las que se celebraren per haverse guanyat lo plet sobre 'l legat de Roca y Pi, á favor dels pobres de dita vila, lo «Foment de la Agricultura» delegá al Director de L' ART DEL PAGÉS, pera portar lo pendó de dita Societat en la festa civicaque 's verificá lo diumenje prop-passat. Semblant distinció la feu estensiva, nostre Director, al President del «Foment» y á altre individu de sa Junta, exigint que fossen sos co-particeps de la inmerescuda honra que á ell se li havia dispensat per part de la citada Corporació agrícola.

Aquesta se feu digne dels elogis de tothom y la Prempsa de la capital los hi consigná justament, per los obsequis que se li tributaren en lo local del «Foment» y per la esbelta arcada del camiral, alusiva al objecte y apropiada als fins de la Institució. Era, aquella, una arcada de mata que terminava ab un escut d' eynas de la pagesia y fruyts de la terra ab la inscripció: «Gloria á Roca y Pi.»

Hem de fer constar, també, que pera dita Associació no fou infructuosa la jornada en tal dia, per quant son President honorari, Excm. Sr. D. Evaristo Arnús, oferí terreno pera que 'l «Foment de la Agricultura» de Badalona, pugá fer probas ab lo cultiu de *ramí*: d' aquesta planta textil que ha de constituhir, sens tardansa, una nova industria rural á Catalunya; com fa bastants anys vé preveyent aquesta *Revista agrícola*.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

Compra de burros.—Diu *La voz del Pirineo*, de Puigcerdá, que á alguns pagesos de aquella comarca los hi ha vingut com l' anell al dit la visita de tres comerciants húngaros que, durant la passada setmana, estigueren recorrent las casas que 's dedican á la recría de bestiar burrical, comprant y pagant á bons preus los millors exemplars que trovaren.

May es tart cuan arriba, diu lo refrá, per lo tant, á aquell que travalla, tart ó aviat li arriba la hora que reb la recompensa merescuda de son desvetllament. La enhorabona y que aprofiti lo negoci.

Una advertencia se 'ns ocorre dirigir als criadors de bestiar

del país, nascuda dels bons desitjos que aïbriguem en son favor, y es, la estrangesa que 'ns consta ha causat als aludits húngaros, de veure las péssimas condicions dels corrals ahont nostres pagesos soplujan lo bestiar, gèns higiénichs pera favorir lo desentrotllament del mateix. Procurin, donchs, cuidar-lo millor y guanyarán ab aixó utilitats y profit.

Conservació de fruytas y llegums.—En los Estats-Units se conservan las fruytas y llegums en son estat natural, per lo següent procediment, que publican los periódichs de Munich. Pera cada galo d' ayguas (cuatre litres y mitx), se fa ús de duas cullaradas de sofre en pols.

Se posa 'l sofre en un plat, coloquis la fruyta, l' aygua y lo sofre en un caixó perfectament tancat. Encenguis lo sofre, tanquis bè lo caixó y deixintse dins los articles durant quatre ó cinch horas, en que 'l procediment exercirà sos efectes.

Després se treuen las fruytas, se colocan en una gerra ó pot, y se cubreixen ab la aygua preparada.

Llenya de ceps.—Diuen de Tortosa, que tants han sigut los vinyats arrencats durant lo que vá d' hivern, que dita llenya se ven á 3 rals lo quintá, y no hi ha, á pesar de sa baratura qui la compri.

Mes embarchs de fincas.—Lo dia 18 del corrent se verificará la segona subasta de las fincas enbargadas en aquesta ciutat per deutes de contribucions. Se 'ns diu que no hi faltaran especuladors pera adquirir á baix preu alguna de las fincas.

No envejém, en veritat, als tals especuladors, perque davant del rigorisme de la lley deu haverhi la caritat.

Es aquest un medi de fer negoci, se 'ns dirá, mes nosaltres creyém que avans de fer aquesta classe de negocis val mes quedar-se ab los brassos creuhats y escoltar la veu de la conciencia.

Plenament conformes ab nostre colega reusenç *Lo Somatent*, de qui preném la anterior noticia, que publicá á principis de la setmana que acabém.

Oliveras arrencadas—A consecuencia dels escassos rendiments que d' any en any ha vingut donant la cullita del oli á Reus, diuen que son molts los propietaris de la comarca que arrencan las oliveras, plantant ceps en lo tros que aquellias ocupavan.

Durant los ultims 10 anys puja á molts milérs lo número d' oliveras que s' han arrencat d' aquell terme municipal y dels pobles de sa comarca.

Vins artificials.—Torna á remoure 's de debó aquesta qüestió de vida ó mort pera 'ls interessos de la viticultura espanyola en general y molt especialment pera la de Catalunya, ahont com hem demostrat en diferents ocasions, se fa, tant per mar com per terra, un tráfech indigne y no menós perjudicial á la salut.

A dit objecte va encaminada la reunió que 'l dijous vinent tindrà lloch en la «Associació de Propietaris rurals del Vallés,» á fi de remoure l' esperit públich en bé de tothom.

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Gerona.—Blat á 17'50 pessetas la carga.—Mestall á 13'75.—Blat de moro á 13'25.—Monjetas (fasols) á 17'75.—Fabas á 13'75.—Fajol á 13'25.—Cibada á 10'50.—Vessas á 16'25.—Ordi á 12.—Mill á 15.—Ségol á 16.—Patatas á 8.

Granollers.—Blat xeixa, de 15'00 á 15'25 pessetas la quartera.—Mestall, de 10 á 10'25.—Ordi, de 7'50 á 8'50.—Monjetas paratanas, de 14'50 á 15'50.—Id. manresanas, de 14'00 á 15'00.—Id. catalanas, de 12'00 á 14'25.—Id. dragonas, á 15'00.—Ganxets, de 19 á 21'00.—Blat de moro, de 9'25 á 10'50.—Fabons, de 10'75 á 11'75.—Fabas, de 10'50 á 11'50.—Vessas, de 11'00 á 13'50.—Patatas del país, de 3 á 3'25 pessetas lo quinta.—Id. de montanya, de 3'50 á 4'00.—Cánem bregat, de 35 á 37'00.—Porchs grasos, de 1'75 á 1'80 pessetas la carnicera.—Bestiar llana, de 1'80 á 1'82.—Vi regular, 21 á 22'50 pessetas la carga.—Ous. de 1'30 á 1'40 la dotzena.—de Mercat regular.

Olot.—Blat, de 15 á 16'50 pessetas la quartera de 80 litres.—Mestall, de 13 á 14.—Blat de moro, de 8'50 á 9'50.—Fasols, de 20 á 21.—Fabas, de 11 á 12.—Fajol, de 9 á 10.—Cibada, de 7 á 8.—Vessas, de 13 á 14.—Ordi, de 7 á 8.—Mill, de 6 á 7.—Ségol, de 11 á 12.—Panís, de 8 á 9'75.

Puigcerdá.—Blat á 24 pessetas la carga.—Ségol á 17.—Ordi á 16.—Patatas á 7.—Moltó á 1'50 la carnicera.—Badella á 1'25.—Bou á 1.—Porch fresch á 2'50.—Sech á 2.—Llonganissa seca á 4.

Ripoll.—Blat á 12 pessetas la quartera de 70 litres.—Blat de moro á 11'50.—Fasols á 16.

Valls.—Vins blancs de 1.ª classe á 16 pessetas la carga.—De 2.ª á 8.—Vins negres de 1.ª classe á 23.—De 2.ª á 12.—De 3.ª á 6.—Blat d' Aaagó, de 15 á 16 1/2 pessetas la quartera.—Ordi á 8 y 1/2.—Monjetas del Pinet, de 15 á 16.—Fabons á 11.—Segó, á 4 1/4 la quartera doble.—Prims, á 5 y 1/4.—Cuarta, á 9 y 1/2.—Farinas de 1.ª classe, á 17 rals la arroba.—De 2.ª, de 15 á 15 y 1/2.—De 3.ª, á 13 y 1/2.—Oli d' oliva, de 12 á 14 y 1/2 rals lo quartá.—Garrofas, á 5 y 1/2 pessetas lo quintá.

Vich.—Xeixa vella, á 13'75 pessetas la quartera.—Novella, al mateix preu.—Forment vell, á 12'75.—Novell, al mateix preu.—Mestall, á 10'50.—Ségol, á 9'50.—Ordi, á 7.—Cibada á 6.—Espelta, á 5.—Blatdemoro, á 9'50.—Mill, á 9.—Fajol, á 9.—Fabas, á 10'75.—Vessas, á 12'50.—Monjetas (fasols) á 12.—Ciurons, á 14.

Vilafranca del Panadés.—Vi pera embarcar, de 80 á 90 rals la carga.—Blanch, de 70 á 80.—Pera taberna, de 70 á 80.—Pera cremar, de 28 á 30.—Anissats de 30 graus, de 960 á 1060 xeressana.—Esperit de 35 graus, de 1400 á 1440.—Esperit de brisa, de 1000 á 1040.—Farina de 1.ª classe, de 64 á 68 rals lo quintá.—Id. de 2.ª, de 56 á 60.—Id de 3.ª, de 48 á 54.—Blat, de 64 á 68 rals la quartera.—Ordi, de 33 á 34.—Blat de moro, de 36 á 38.—Fabons, de 00 á 46.—Garrofins, á 52.

VINS.

¡ALERTA, CULLITERS, ALERTA!

Aconsellém als culliters que no extremen sas pretensions en los preus dels vins, però que 's mantingan fermes en los que realment valguin, á pesar de la calma actual y de la que d' algun temps en aquesta part vé notantse en lo negoci de nostres caldos; calma, que quasi bé deurian calificar de *ficticia*.

Circunstancias especiales fan que L' ART DEL PAGÉS prenga aquesta actitud, que explicará en un de sos números próximos, y pot ser en lo vinent.

¡Alerta, donchs!

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA, 17.—BARCELONA.